

Küüliku ja kassi luude võrdlus

Aastal 1976 valmis Üliõpilaste Teadusliku Ühingu uurimustöö: *Mõnedest osteoloogilistest erinevustest küülikul ja kassil*. Koostajateks olid üliõpilased Kalev Korsten, Tiiu Fromann, Anne Unuks ja Juhan Räppo, juhendajateks anatoomia osas dotsent Valentina Kärner ning kohtuveterinaaria ja veterinaarsanitaarse ekspertiisi osas dotsent Aadu Kolk.

Töö käigus eraldati küüliku ja kassi luud ning võrreldi neid kirjanduses toodud andmetega. Silmatorkavalt erinevatest luudest valmistati õppevahend määratavate tunnuste selgitamiseks.

Võrdlust vajati veterinaarsanitaarseks ekspertiisiks, kuna levis jutt, nagu pakutaks söögikohtades küülikuprae nime all kassipraadi. Turgudel pidi tol ajal küüliku lihakeha müües olema küljes üks tagakäpp.

Järgnevalt esitame luude võrdluse, milles anatoomiaterind on viidud vastavusse uue veterinaaranatoomia nomenklatuuriga (<http://www.wava-amav.org/>).

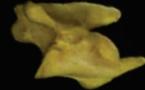
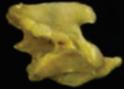
Küülik

Kass

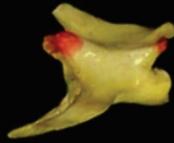
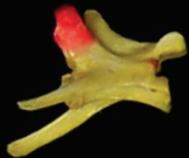
I kaelalüli, *atlas*

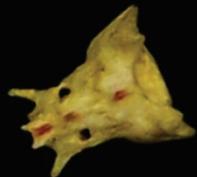
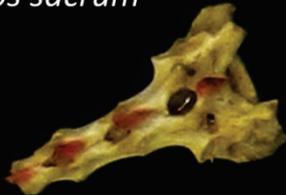
II kaelalüli, *axis*

Nimmelülid, *vertebrae lumbales*

Ristluu, *os sacrum*

	Küülik	Kass
I kaelalüli (<i>atlas</i>)	Ventraalne kõbruke (<i>tuberculum ventrale</i>) tugevalt välja kujunenud	Ventraalne kõbruke nõrgalt välja kujunenud
Atlase eesservas on mõlemal lüliarteri mulk (<i>for. arteriae vertebralis</i>)		
II kaelalüli (<i>axis</i>)	Ehituselt sarnased, kuid kassil on telglüli suhteliselt suurem	
Rinnalülid, 12...13 (<i>vertebrae thoracica</i>)	12 rinnalüli	13 rinnalüli
Nimmelülid, 7 (<i>vertebrae lumbales</i>)	Nibujätke (<i>proc. mamillaris</i>) tugevalt välja kujunenud; II...IV nimmelülil kraniaalsed liigesejätked koos nibujätkega ühekõrgused ogajätkega (<i>proc. spinosus</i>); lisajätke (<i>proc. accessorius</i>) tõmp	Nibujätke nõrgalt välja kujunenud; II...IV nimmelülil kraniaalsed liigesejätked koos nibujätkega madalamad ogajätkest; lisajätke terav
Ristluu, 3...4 (<i>os sacrum</i>)	4 kokkukasvanud ristluulüli; 1-2 lüli ogajätke (<i>proc spinosus</i>) kõrge, III-IV lülil ogajätke madal	3 kokkukasvanud ristluulüli; kõigil lülidel ogajätke madal, käbijas

Küülik

Kass

Abaluu, *scapula*

Õlavarreluu, *humerus*

Küülik

Kass

**Abaluu
(*scapula*)**

Kuju piklik-kolmnurkjas, pikkus 2 korda suurem maksimaalsest laiuusest; õlanukk (*acromion*) ventraalselt pikalt väljavenitatud ning haruneb kaheks teravaks jätkeks: konksjätke (*proc. hamatus*) - lühem, suundub ventraalselt, konksuülene jätke (*proc. suprahamatus*) - pikem, suundub kaudaalselt; abaluukael (*collum scapulae*) on pikk

Kujult ovaalselt kolmnurkjas, pikkus 1/3 võrra suurem maksimaalsest laiuusest; õlanukk kompaktne, omab kaht tõmpi jätket: konksjätke pikem, suundub ventraalselt, konksuülene jätke lühem suundub kaudaalselt; abaluukael on väga lühike

**Õlavarreluu
(*humerus*)**

Deltalihasmine kõprus (*tuberositas deltoidea*) kaheosline; distaalselt esineb plokiülene mulk (*for. supratrochleare*) on ümar ja tsentraalse asetusega

Distaalselt esineb mediaalse asetusega ovaalne põndaülene mulk (*for. supracondylare*) on ovaalne ja mediaalse asetusega

Küülik

Kass

Puusalu (os coxae)

Reieluu (femur)

Sääre luud (ossa cruris)

Küülik

Kass

**Puusalu
(os coxae)**

Istmikuharjal (*spina ischiadica*)
esineb kaudaalselt suunatud
konksjas jätke;
istmikuköber (*tuber
ischadicum*) kolme köprusega,
eriti tugev on lateraalne köprus

Istmikuharjal esineb kõrgend;
istmikuköber harunemata

**Reieluu
(femur)**

Esineb kolmas pöörel
(*trochanter tertius*)

Kolmas pöörel puudub

**Sääre luud
(ossa cruris)**

Sääreluu proksimaalse otsa
kaudaasel pinnal paikneb
õndlalihasse joon (*linea m.
poplitei*);
pindluust (*fibula*) on säilinud
vaid proksimaalne kolmandik,
distaalselt liitub sääreluuga

Lihaskõõr puudub; pindluu
säilinud täies pikkuses